

Podobný roztok z 10 g vermikompostu na liter vody možno použiť na hydroponické pestovanie. Roztok treba vymeniť každých 20 dní.

V ovocinárstve sa dobre uplatnil vermikompost pri presádzaní stromov. Pridaním vermikompostu do jamy ku koreňom presádzaného stromčeka predchádzame riziku odumretia stromčeka.

Najčastejšie problémy

Problém	Dôvod a riešenie
pleseň na zvyškoch bioodpadu	zvyšky nie sú celkom zahrabané do podstielky - napadnuté časti odstrániť a zvyšok zakryť
vínne mušky	nedostatočne zakrytý kompostovaný substrát
zápach	nevhodné zloženie, prevlhčenie, alebo priveľké množstvo kompostovaného materiálu – prmiešať do substrátu suchší materiál, znížiť množstvo pridávaného materiálu
dážďovky hynú alebo vyliezajú zo substrátu	nevyhovujúce životné podmienky - teplota, vlhkosť, pH, nevhodná alebo nedostatočná potrava, nedostatok priestoru – odoberte vzniknutý kompost (pre dážďovky je toxický), skorigujte vlhkosť, upravte „jedáliček“, prispôbte veľkosť nádoby množstvu dážďoviek a množstvu bioodpadu

Čo získate kompostovaním?

- kvalitné hnojivo pre svoju záhradku
- ušetríte peniaze za odvoz smetí a nákup drahých hnojív
- znížite množstvo a škodlivosť odpadov
- pomôžete životnému prostrediu

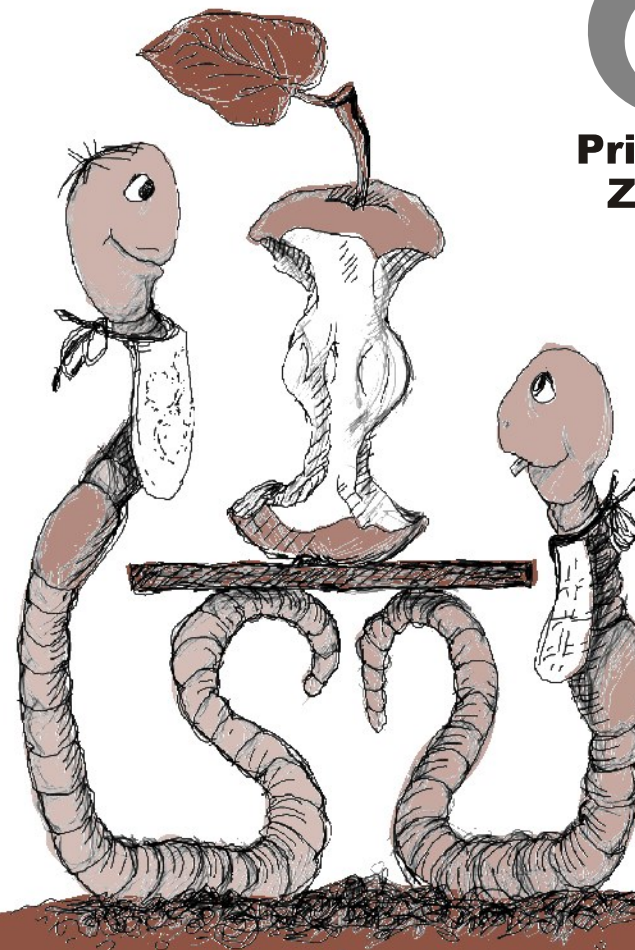
Pokiaľ máte záujem o viac informácií, kontaktujte Priateľov Zeme - SPZ, www.priateliazeme.sk, alebo navštívte web stránku medzinárodného projektu www.growingwithcompost.org

P. O. BOX H - 39, 040 01 Košice
kancelária: Alžbetina 53, Košice
tel./fax: 055 / 677 1 677
spz@priateliazeme.sk
www.priateliazeme.sk/spz
č.úctu: 4350054728/3100

**Priatelia
Zeme
SPZ**

VERMIKOMPOSTOVANIE

dážďovkový kompost pre domácnosť a záhradu

Najväčšou výhodou pri tomto spôsobe kompostovania je potreba malého priestoru. Preto môžeme kompostovať v debničkách a iných malých zásobníkoch aj na terase, balkóne, v pivnici atď.

**Growing
with
Compost**

Česká zemědělská univerzita v Praze

Education and Culture

**Socrates
Grundtvig**

Vydanie tohto materiálu podporila v programe Socrates Grundtvig Európska komisia.

Vydali Priatelia Zeme - SPZ v roku 2007 v rámci projektu www.growingwithwithcompost.org

♻️ Vytlačené na 100% recyklovanom papieri.

Čo je vermikompostovanie?

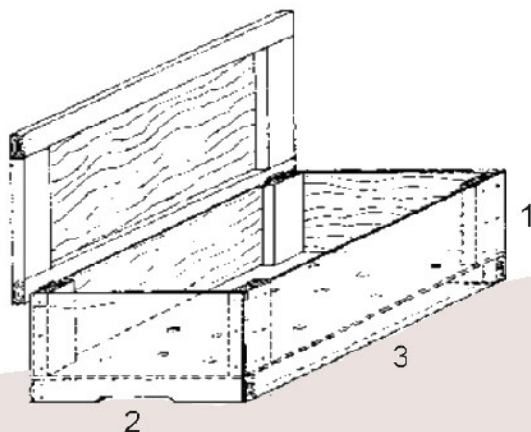
Je to kompostovanie pomocou dážďoviek, ktorého výsledným produktom je vermikompost. Princíp výroby vermikompostu je založený na schopnosti dážďoviek premieňať vo svojom tráviacom trakte organickú hmotu, pričom vylučujú látky bohaté na živiny.

Aké dážďovky použiť?

Používa sa **dážďovka hnojná** (*Eisenia foetida*), žijúca vo vrchných vrstvách odumierajúcej vegetácie, v kopách kompostu a v hnoji, alebo *Eisenia andrei*, *Lumbricus rubellus*, ktoré je možné zakúpiť od chovateľov (inzeráty v záhradkárskych časopisoch) pod rôznymi obchodnými názvami (napr. **kalifornské dážďovky**). Dážďovku hnojnú rozpoznáte podľa toho, že je jemne pásikavá so žltými a tmavými červeno-hnedými prúžkami. Optimálna teplota pre ich chov je 18 až 25 °C. Preto sa jej bude dariť v každej domácnosti. U nás najbežnejšou dážďovkou obyčajnej (*Lumbricus terrestris*) by sa v domácnosti veľmi nedarilo, pretože vyžaduje iné životné podmienky. Dážďovky neznášajú slnko, sucho a nízke a vysoké teploty. Treba ich chrániť pred krtmi, vtákmi, hrabošmi, ktorí sú ich prirodzenými predátormi.

Nádoba na kompostovanie

Potrebujeme vhodnú nádobu z pevného nepriehľadného materiálu (dážďovky neznášajú svetlo) s priliehavým vekom (chráni pred vysušovaním a vinnými muškami) s prevzdušňovacími otvormi na stenách a drenážnymi otvormi na dne nádoby (odvod prebytočnej vlhky). Je potrebné dodržať rozmery nádoby v pomere 1 : 2 : 3, ako vidno na obrázku, pretože aktivita dážďoviek je závislá od plochy povrchu. Môže byť vyrobená z dreva alebo z plastu. Drevo má dobré izolačné vlastnosti, no postupne začne tiež prehnívať.

Plastové sú odolnejšie a lepšie sa čistia. Nádobu môžeme umiestniť na chodbu, balkón (pokiaľ nemrzne), do garáže, dielne, pivnice. Nesmie však byť na priamom slnku (aby nedošlo k prehriatiu a vysušovaniu substrátu). Pod nádobu je vhodné dať misku na zachytávanie odtekajúcej prebytočnej vlhkosti. Ak chcete kompostovať na záhrade bez použitia nádoby len na voľnej uloženej kope nezabudnite na spodnú stranu kopy dať pletivo, ktoré zabráni krtom a hrabošom prístup k dážďovkám. Celková plocha nádoby je daná množstvom odpadu. Na 1kg odpadu týždenne cca 0,2 m².

Podstielka

Tá slúži na udržanie vlhkosti a ako "bydlisko" pre dážďovky. Je možné použiť hlinu, staré lístie, trávu, slamu, hobliny, navlhčený roztrhaný novinový papier. Veľmi dôležitá je dostatočná vlhkosť, na ktorú sú dážďovky veľmi citlivé.

Ako a čím kŕmiť?

Vhodnou potravou pre dážďovky je rastlinný odpad (šupy a zvyšky z ovocia a zeleniny, zvyšky chleba a pečiva, vylúhovaný čaj aj s vreckami, kávová usadenina, rozdrvené vajcové škrupinky, tráva, lístie, hobliny, piliny...).

Nevhodnou potravou sú kosti, mäso, ryby, mliečne výrobky, zvyšky mastných jedál. Treba dať pozor na vysoký obsah soli (horná hranica, ktorú dážďovky znášajú je 0,5% koncentrácia) a na zvyšky, ktoré by mohli byť kontaminované zvyškami chemických postrekov (napr. citrusové plody).

Potravu postupne zahrabávame na rôzne miesta do podstielky tak, aby bola vždy zakrytá. Odpad, ktorý trčí z podstielky alebo je veľmi veľký, môže začať zapáchať alebo plesnivieť. Také časti treba z nádoby odstrániť.

Koľko dážďoviek potrebujeme?

Potrebné množstvo dážďoviek závisí od objemu nami vyprodukovaného bioodpadu. Ak denne vyprodukuje 0,25 kg biologického odpadu, potrebujeme 0,5 až 0,75 kg dážďoviek. Pri dostatku potravy a miesta sa dážďovky rýchlo množia a naopak pri nedostatku ich množenie prestáva. Takto prirodzenou cestou regulujú početnosť svojej populácie. Pre začiatok je výhodné zo začiatku kompostovať v menších priestoroch a s menším množstvom dážďoviek a potravy, a až keď si všetko vyskúšajú a naučia sa kompostovať v malom, môžu prejsť na objem potrebný pre celú domácnosť.

Ako odobrať vzniknutý kompost?

Ak chceme použiť vzniknutý vermikompost, nahrnieme ho na jednu stranu nádoby a na druhú začneme dávať nový bioodpad. Dážďovky sa postupne presunú do novovytvorenej hromady - nového zdroja potravy a hotový kompost môžeme z nádoby vybrať.

Na manipuláciu s vermikompostom je vhodné používať nenaostrené nástroje, predídeme tak zbytočnému poraneniu dážďoviek.

Ako použiť vermikompost?

Vermikompost môžeme použiť hlavne v pevnom stave, či už ho pridáme priamo na povrch pôdy alebo ku koreňom rastlín, prípadne ho môžeme zmiešať s pôdou v pomere 1 diel kompostu s 3 dielmi pôdy.

Na prihnojovanie kvetov a zeleninových kultúr počas vegetácie môžeme použiť aj výluh z vermikompostu a to v pomere 60 g vermikompostu na liter vody. Zmes necháme po rozmiešaní 24 hodín vylúhovať a získaný roztok použijeme ako zálievku.

